

s. Leonia Nastał

UWIERZYŁAM MIŁOŚCI

Dziennik duchowy i wybór listów

Wydawnictwo WAM
Kraków 2010

WPROWADZENIE

Celem niniejszej edycji jest udostępnienie szerszemu kręgowi wierzących notatek duchowych Służebnicy Bożej s. Marii Leonii Nastał, a przez to przybliżenie czytającym jej życia duchowego i drogi świętości. Polegała ona, w najprostszym zarysie, na głębokim doświadczeniu ojcowskiej miłości Boga i odpowiedzi na tę miłość bezgranicznym zawierzeniem i ufnością, której wzór s. Leonia odnalazła w kontemplacji tajemnicy niemowlęstwa Bożego Dziecięcia Jezus. Niemowlęstwo duchowe s. Leonii jest mistyczną drogą do kochającego Ojca, ale przez Jezusa Chrystusa, który kieruje do niej te słowa: „Teraz z Serca mojego wyrывa się prośba do ciebie. Wejdz zdecydowanie na tę najmniejszą, najkrótszą ku niebu drożynę dla uczczenia tajemnicy mego niemowlęstwa. Do-tąd nikt nie oddał się całkowicie tej tajemnicy” (Dz. I 122). Słowa te, mogą być zachętą również dla każdego z nas do głębszej kontemplacji miłości Boga Ojca objawionej w Dziecięciu Jezus, które także w tym najwcześniejszym okresie swego ziemskiego życia miało „świadomość ofiary i cierpień za całą ludzkość”¹.

Pod wspólnym tytułem – *Uwierzyłam Miłości* – zostaje wydany pełny tekst „Dziennika duchowego” oraz wybrane listy Służebnicy Bożej. „Uwierzyłam Miłości” – to aforyzm, którym s. Leonia rozpoczyna notatki „Dziennika” i kilkakrotnie wplata go w jego treść; jest on też streszczeniem jej duchowej postawy, przebijającej zarówno z kart „Dziennika”, jak i z tekstu listów, choć w różny sposób. Treść „Dziennika” koncentruje się prawie wyłącznie na przeżyciach religijnych Służebnicy Bożej; listy ukazują jej pełne

---

¹ Por. Dz. III 41.

oddanie się Bogu i troskę o życie wewnętrzne, przy równoczesnym, bardzo aktywnym zaangażowaniu w codzienne ziemskie sprawy – w pracę fizyczną i umysłową, niekiedy wprost przekraczającą słabe jej siły. Przez to czynią jej postać bardzo realną, bliską każdemu z nas.

Dla wyrażenia swoich myśli i przeżyć religijnych s. Leonia często posługiwała się zwrotami z Biblii. Cytować je mogła zarówno bezpośrednio z ksiąg Pisma Świętego, które było najmiłszą jej lekturą², jak i za ulubionymi swymi autorami: św. Janem od Krzyża, św. Teresą z Ávila, św. Teresą z Lisieux, ks. Piotrem Semenenko. Niejednokrotnie pisała także z pamięci, nie troszcząc się o dosłowność cytatów, parafrazując niektóre perykopy lub biorąc z Biblii tylko pojedyncze wyrazy. Wszystko to świadczy jednak o poważnej roli słowa Bożego w jej życiu i formacji wewnętrznej.

***

Życie s. Leonii Marii Nastał było stosunkowo krótkie (1903-1940) i na zewnątrz bardzo zwyczajne. Przyszła na świat w ubogiej wiejskiej rodzinie, w miejscowości Stara Wieś, położonej na Podkarpaciu (Pogórze Dynowskie), w pobliżu miasteczka Brzozów, w ówczesnej Galicji Wschodniej. Na chrzcie świętym otrzymała imię Maria.

Przysłowiowa „nędza galicyjska” w całym tego słowa znaczeniu może mieć odniesienie do warunków materialnych okresu jej dzieciństwa: ojciec na emigracji zarobkowej w Ameryce, przez pewien okres niedający o sobie znaku życia; pobożna, dobrotliwa matka – pozostawiona z dwojgiem małych dzieci bez środków utrzymania, zdobywająca ciężką pracą fizyczną minimum konieczne do przeżycia.

---

² Por. L. 38.

Marysia, wzrastająca w klimacie żarliwej i zdrowej pobożności matki, od dzieciństwa nosiła w sobie pragnienie oddania się Bogu w życiu zakonnym. Próby realizacji powołania napotykały jednak kategorię sprzeciw ojca. Przez szereg lat z heroiczną wytrwałością broniła swego powołania, które zrealizować mogła dopiero w dwudziestym drugim roku życia. Ukończyła w tym czasie 7 klas szkoły powszechnej oraz 1 rok Seminarium Nauczycielskiego w szkole Panien Benedyktynek w Staniątkach. Aby dać wyraz swej wyłącznej miłości ku Bogu, złożyła prywatny ślub czystości, a ponadto, w osiemnastym roku życia, wypaliła sobie na piersi rozżarzoną gwoździem imię „Jezus”.

Do Zgromadzenia Sióstr Służebniczek, którego dom generalny i nowicjackski znajdował się w jej rodzinnej miejscowości, wstąpiła 31 XII 1925 r.; 18 IV 1926 r. otrzymała habit zakonny oraz imię Leona, przekształcone na Leonia już po jej śmierci, w trakcie prac procesu beatyfikacyjnego³. Pierwsze śluby złożyła 23 IV 1928 r., a wieczyste – 13 IV 1934 r. W zgromadzeniu, po okresie formacji nowicjackiej, ukończyła szkołę średnią gimnazjalną – w 1932 r. zdała maturę. Pół roku później powierzono jej obowiązek pomocy w nauce oraz opieki nad siostrami zdobywającymi w Poznaniu kwalifikacje zawodowe. Rozmodlona, pracowita i bezpretensjonalna, zjednywała sobie sympatię otoczenia, zwłaszcza sióstr powierzonych jej opiece, gotowością służby, subtelnością i swobodnym wdziękiem. Swój wpływ na współsiostry, zarówno młode, jak i starsze, wykorzystywała zawsze w jednym kierunku – by je jak najbardziej przybliżyć do Boga.

Pobyt w Poznaniu (1933-1937) był dla s. Leonii – obok troski o dom i o powierzoną wspólnotę sióstr – także okresem wyteżo-

---

³ Zasadniczą racją dla wprowadzenia tej zmiany przez członków Trybunału Procesu Kognicyjnego – obok kwestii językowej (Leonia jest właściwszym odpowiednikiem żeńskim dla imienia Leon) – był fakt, że Pan Jezus, przemawiając do Służebnicy Bożej, używał jej imienia w takim właśnie brzmieniu.

nej pracy umysłowej. Aby skutecznie pomagać siostram w nauce w dwu różnych dziedzinach – pielęgniarskiej i wychowawczej – musiała sama uprzednio przestudiować cały materiał.

Pełne zaangażowanie się w powierzone obowiązki szło u niej w parze z nieustannym wysiłkiem pogłębiania życia wewnętrznego. Sama przyznaje, że okres „poznاییski” był dla niej czasem szczególnych obdarowań Bożych. Po trudnościach i cierpieniach duchowych, które przeszła wcześniej, dostąpiła łaski stałej, doświadczałnej obecności Boga w sobie, rozmowy z Nim, kontemplacji, modlitwy mistycznej, a w niej szczególnego światła do poznania ojcowskiej miłości Boga. Jezus – Syn Boży – stał się dla niej zarówno odsłonięciem Boga jako Ojca, jak i ukazaniem dziecięcego stosunku do Niego w całym swym ziemskim życiu, a szczególnie w tajemnicy niemowlęstwa. Na tę miłość ojcowską, którą często przyrównywała do czułej i troskliwej miłości matki ku niemowlęciu, starała się odpowiadać miłością dziecka, pełną ufności i bezgranicznego zawierzenia. Poznała, że tą właśnie drogą chce ją Bóg prowadzić ku najgłębszemu z sobą zjednoczeniu. Nazwała ją drogą niemowlęstwa duchowego i połączyła z praktyką bardzo surowych umartwień, w duchu miłości, aż po zjednoczenie w Krzyżu. Nad jej życiem wewnętrznym czuwał kierownik duchowy, którego znalazła w osobie świątobliwego kapłana, ks. Kazimierza Schmelzera.

W 1937 r. s. Leonia zachorowała na gruźlicę płuc. Przyjęła to z radością, jako dar zapowiadający odejście do Ojca, za którym nieustannie tęskniła całym sercem. W chorobie odznaczała się pokojem, pogodą ducha i pragnieniem jeszcze większego cierpienia. Po trzyletniej, bezskutecznej kuracji w Szczawnicy zmarła w Starej Wsi, w trzydziestym siódmym roku życia.

Prawie natychmiast po śmierci s. Leonii zgromadzenie rozpoczęło zbieranie materiału dowodowego o jej cnotach i świętości. W latach 1977-1980 przeprowadzony został na terenie diecezji

przemyskiej proces kognicyjny na temat heroicznego cnót Służebnicy Bożej. Jego akta przesłano do Rzymu. W 2006 r. „Pozycja” o życiu i heroicznym cnót Służebnicy Bożej s. Leonii Marii Nastał została ukończona i złożona w Kongregacji Spraw Kanonicznych w Rzymie.

***

Siostra Leonia pozostawiła po sobie pewną ilość pism o treści ascetyczno-mistycznej i literackiej. Znajdują się one w Archiwum Głównym Sióstr Służebniczek w Starej Wsi. Ogólnie ując je można w trzy grupy:

- a. Zapiski duchowe: Historia powołania, Notatki rekolekcyjne nr 1, Notatki rekolekcyjne nr 2, Dziennik duchowy.
- b. Listy.
- c. Twórczość literacka (wiersze, inscenizacje, referaty, przemówienia okolicznościowe).

Zainteresowanie pismami s. Leonii, niedługo po jej śmierci, wyszło poza krąg jej zgromadzenia zakonnego. Zajął się nimi kleryk Zbigniew Frączkowski SJ⁴, doznawszy wcześniej za pośrednictwem Służebnicy Bożej szczególnej łaski, która – jak twierdził – zaważyła na jego dalszym życiu. W 1948 r., przy pomocy kilku współbraci, przepisał notatki „Dziennika duchowego” dla celów osobistej pobożności. W rok później postarał się o dokonanie odpisu maszynowego w 4 egzemplarzach, z zamiarem wydania dru-

---

⁴ Ks. Zbigniew Frączkowski SJ, ur. w 1921 r., wstąpił do nowicjatu jezuitów w Pińsku w 1938 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1950 r. Obecnie przebywa w Gdyni. Postacią Służebnicy Bożej zainteresował się i zaczął zbierać materiały o niej już w latach 1940-1941, przygotowując się w Starej Wsi do matury. Jako student filozofii w Warszawie (1945-1946), zapoznał z jej pismami siostry wizytki. Dając rekolekcje siostron klaryskom w Kaliszu, szerzył i tu znajomość postaci i pism s. Leonii. – EWJ 168; List s. Salomei Gąsiewskiej VSM do s. E. Korobij z 15 V 1999 r.; Relacja ustna ks. Z. Frączkowskiego – lipiec 1998 r.

kiem przynajmniej części notatek. Nie mógł tego zrealizować, bo zamiar uznano za przedwczesny⁵. Nie przestał jednak popularyzować pism Służebnicy Bożej, zwłaszcza w klasztorach kontemplacyjnych, z którymi miał styczność⁶. Z jego inspiracji, w latach 1945-1949, siostra Maria Ludwika Niemojewska – wizytka, sporządziła bardzo staranny, rękopiśmienny odpis 7 zeszytów „Dziennika”, 126 listów i części poezji s. Leonii⁷.

Odpisu wszystkich zebranych pism Służebnicy Bożej dokonano dopiero w 1978 r. dla celów postępowania beatyfikacyjnego. Maszynopis wraz z dwoma uzupełnieniami (Appendix) liczy 11 tomów – łącznie 2803 strony, z czego 391 przypada na zapiski duchowe, 701 na listy, a pozostałe na inne formy twórczości. W 1979 r., w ramach zwyczajnej procedury procesu beatyfikacyjnego, dwaj teolodzy-cenzorzy dokonali oceny tych pism, nie zgłaszając zastrzeżeń. Opinie teologów-cenzorów Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych ogłosiła drukiem w Rzymie w 1981 roku⁸.

⁵ Kopia listu ks. Z. Frączkowskiego do prowincjała ks. Wojciecha Krupy SJ z 17 V 1949 r. (w zbiorach osobistych ks. Z. Frączkowskiego); KZ XXI 12 VI 1948 r., 2 VII 1948 r., 26 V 1949 r.; List s. Cherubiny Muchy do przełożonej generalnej E. Jankiewicz z 17 V 1949 r. – AGSS.

⁶ Zob. przypis 4.

⁷ Rękopis, w formie książki, zaopatrzony w wykaz ważniejszych dat z życia s. Leonii oraz zbiorok sentencji z jej pism, liczy 340 stron formatu A5. Jest oprawiony w twardą okładkę i zatytułowany: *Pisma S. Marii Leony Nastalówny Służebniczki NMP. Pamiętniki (7 zeszytów). Poezje. Listy.* – BWW sygn. R 1218. Ponadto, w tejże bibliotece znajdują się jeszcze oprawione maszynopisy zawierające:

a) tematyczne wypisy z „Dziennika”: *Kapłaństwo według pism S. Leony Nastalówny Służebniczki NMP; Męka P.J. wg objawień S. Leony Nastalówny Służebniczki NMP; Najświętsza Maryja Panna (Wyjątki z pism S. Leony Nastalówny, Służebniczki); Życie zakonne (według pism siostry Leony Nastalówny, służebniczki NMP).*

b) Listy: do ojca duchownego, do rodziny, do Stanisławy Walczak, do sióstr zakonnych.

c) niektóre zeszyty „Dziennika” (I, IV, VII).

d) *Poezje, autobiografia.*

⁸ Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum P. n. 1277. Premislen. Latinorum. Beatificationis et canonizationis Servae Dei Leoniae Mariae Nastal sororis professae

Również w 1981 r. część pism s. Leonii została opublikowana w serii wydawniczej „Polskie teksty ascetyczne”, wychodzącej na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie⁹. Wydanie to przygotował, opatrzył wstępem i poprzedził obszernym życiorysem Służebnicy Bożej, autorstwa s. Bernadety Lipian, ojciec Joachim Roman Bar OFMConv. W publikacji znalazły się następujące rękopisy Służebnicy Bożej:

1. „Historia powołania” – tekst wydany w całości.
2. „Dziennik duchowy” – wydany we fragmentach stanowiących około 2/3 tekstu rękopisu.
3. 28 listów – we fragmentach.
4. Z twórczości literackiej opublikowano: 2 referaty, 8 wierszy, 2 inscenizacje.

Celem obecnej edycji jest wydanie całego „Dziennika duchowego” s. Leonii. Stanowi on pierwszą część publikacji. Jej uzupełnieniem jest część druga w postaci „Wyboru listów”.

Congregationis Servularum B. M. V. Immaculatae (1903-1940). *Positio super scriptis*, Roma 1981.

⁹ *Wybór pism Leonii Marii Nastal*. W: *Polskie teksty ascetyczne*, t. III, Warszawa 1981, 5-262.